

FUNKCJE PARLAMENTU

Funkcja	Na czym polega?	Jak się realizuje?
Ustrojodawcza	Prawo do zmiany ustroju politycznego, społecznego i gospodarczego poprzez zmianę konstytucji.	<ul style="list-style-type: none"> • projekt ustawy o zmianie Konstytucji może przedłożyć co najmniej 1/5 ustawowej liczby posłów, Senat lub Prezydent Rzeczypospolitej. • zmiana Konstytucji następuje w drodze ustawy uchwalonej w jednakowym brzmieniu przez Sejm i następnie w terminie nie dłuższym niż 60 dni przez Senat. • ustawę o zmianie Konstytucji uchwała Sejm większością co najmniej 2/3 głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów oraz Senat bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby senatorów. • jeżeli ustawa o zmianie Konstytucji dotyczy przepisów rozdziału I, II lub XII, podmioty określone w pierwszym punkcie mogą zażądać przeprowadzenia referendum zatwierdzającego. • po zakończeniu tych procedur ustawa trafia do podpisu do prezydenta
Ustawodawcza	Prawo do stanowienia ustaw, które są podstawowymi aktami prawnymi obowiązującymi w Polsce.	<p><u>Inicjatywa ustawodawcza przysługuje:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • co najmniej 15 posłom lub komisjom sejmowym • senatowi (w ujęciu całej izby) • prezydentowi • Radzie Ministrów (wyłącznie ustawy budżetowej) • grupie co najmniej 100 tys. obywateli
Kreacyjna	Prawo do powoływania i odwoływania innych organów władzy i osób zajmujących kierownicze stanowiska w państwie.	<p><u>Sejm:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • powołuje i odwołuje Radę Ministrów • wybiera sędziów Trybunału Konstytucyjnego i Trybunału Stanu • powołuje na wniosek prezydenta prezesa NBP <p><u>Sejm i Senat wspólnie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • wybór członków Krajowej Rady Sądownictwa (sejm – 4, senat – 2), Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji (sejm – 2, senat – 1), Rady Polityki Pieniężnej (sejm i senat po 3), prezesa Najwyższej Izby Kontroli oraz Rzecznika Praw Obywatelskich (jednomyślność)
Kontrolna	Prawo do sprawowania kontroli nad rządem i innymi organami państwowymi. Przysługuje tylko Sejmowi.	<ul style="list-style-type: none"> • wotum zaufania – jest to uchwała Sejmu wyrażająca poparcie dla rządu oraz prowadzonej przez niego polityki; • wotum nieufności – jest to uchwała Sejmu odmawiająca poparcia dla rządu i jego polityki bądź też dla konkretnego ministra; • absolutorium – jest to akt, uchwalany przez Sejm, który stwierdza zgodność działań rządu z ustawą budżetową oraz finansowymi planami państwa; udzielenie oznacza, że rząd nie naruszył ustawy budżetowej; nie udzielenie może doprowadzić do dymisji rządu lub pociągnięciem do odpowiedzialności konstytucyjnej • zapytania i poselskie interpelacje – są to formy zwracania się posła do członków rządu w sprawie udzielenia informacji w określonej sprawie; zapytany minister ma obowiązek udzielenia odpowiedzi; • pociągnięcie do odpowiedzialności konstytucyjnej – jest to prawo do stawiania przed Trybunałem Stanu najwyższych urzędników państwowych w wypadku naruszenia konstytucji lub ustaw